

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุป
ผลการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการ
นักเรียน และครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกัน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงาน
กิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการ
นักเรียน และครูผู้สอน ที่มีเพศต่างกัน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการ
นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการ
นักเรียน และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีขนาดต่างกัน

5. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานในการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ซึ่งมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) โดยการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ การดำรงตำแหน่ง เพศ และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามกรอบแนวคิด 6 ด้าน ประกอบด้วย

1. การวางแผนงานกิจการนักเรียน
2. การบริหารกิจการนักเรียน
3. การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม
4. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักเรียน
5. การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน
6. การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

2. วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 ศึกษาตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวการบริหารงานกิจการนักเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม
- 2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาสร้างคำนิยามเชิงปฏิบัติการเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถาม
- 2.3 ร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 2.4 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขเบื้องต้น
- 2.5 นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .60 ขึ้นไป นำมาปรับปรุงแก้ไขจำนวน ภาษาที่ใช้ ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้อง (Internal Consistency) ถูกต้องและสมบูรณ์ตรงตามเรื่องที่ศึกษา
- 2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญไปนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง
- 2.7 ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่พัฒนา แก้ไขสมบูรณ์แล้วนำไปทดสอบ

(Pre-Test) โดยการทดลองใช้ (Try out) แบบสอบถามกับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียนและครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

2.8 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha-Coefficeint) ของ Cronbach (1970, หน้า 161 อ้างถึงใน สมณีภ ภัททิยธนี, 2553, หน้า 225) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ทั้งฉบับ เท่ากับ .992 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ทั้งฉบับ เท่ากับ .987

2.8.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มี 53 ข้อ ดังนี้

2.8.1.1 การวางแผนงานกิจการนักเรียน

2.8.1.2 การบริหารกิจการนักเรียน

2.8.1.3 การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม

2.8.1.4 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนนักเรียน

2.8.1.5 การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

2.8.1.6 การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

2.9 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจนสมบูรณ์ดีแล้วไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริงก่อนนำไปจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาครั้งนี้ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 373 คน และได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน

ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ทราบและขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล

3.3 รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วแต่ละชุดแล้วนำไปลงรหัส

3.4 การประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูล มีลำดับดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วกรอกลงในแบบฟอร์มการลงรหัสทั่วไป (general coding form) ซึ่งเป็นการเตรียมข้อมูล เพื่อส่งไปบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรต้น (ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม) ได้แก่ สถานภาพการดำรงตำแหน่ง เพศ และขนาดของโรงเรียน ใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ด้วยการกำหนดเกณฑ์และความหมายของข้อมูลจากค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) ตามแนวความคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 133)

4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

4.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่าย

กิจการนักเรียน และครูผู้สอน จำแนกเป็นเพศชายและเพศหญิง เกี่ยวกับระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 ใช้การทดสอบค่าที (t-test ชนิด Independent Samples)

4.6 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

4.7 กรณีผลการทดสอบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือ .01 ทำการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีการของ Seheffe หรือ L.S.D ตามความเหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษา สภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนปัญหาการดำเนินงานพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกัน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนงาน กิจการนักเรียน ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกันเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนงาน
กิจกรรมนักเรียน ด้านการบริหารจัดการนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย
คุณธรรม จริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการดำเนินงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และ
ครูผู้สอน ที่มีเพศต่างกัน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า โดยภาพรวมและ
รายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และ
ครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการ
ดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และ
ครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนงาน
กิจกรรมนักเรียน ด้านการบริหารจัดการนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

5. แนวทางพัฒนาสภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้แก่ ด้านการวางแผนงานกิจการ
นักเรียน ด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ด้านการประเมินผลการ
ดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน

แนวทางพัฒนาปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้แก่ ด้านการวางแผนงานกิจการ
นักเรียน ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการประเมินผลการ

ดำเนินงานกิจการนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อภิปรายผล ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 1 ระดับสภาพและปัญหาในการดำเนินงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษา พบว่า

1.1 สภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานกิจการนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เป็นระบบที่ส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้ลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสมจนบรรลุตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้ เปลี่ยนแปลงเจตคติ พฤติกรรมการสอนของครูให้เอื้อต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน ซึ่งเกี่ยวกับอารมณ์และพฤติกรรมส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ แก้วตา (2553, หน้า 138) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนางานกิจการนักเรียน โรงเรียน พัยัคฆภูมิวิทยาคาร อำเภอพัยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานกิจการนักเรียน โรงเรียนพัยัคฆภูมิวิทยาคาร อำเภอพัยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิมพ์ ธงไชย (2553, หน้า 86) จากการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่างานกิจการนักเรียนเป็นงานสนับสนุนงานวิชาการที่ผู้บริหารโรงเรียนควรให้การเอาใจใส่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์โดยมุ่งผลที่ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริชัย โอมฤก

(2554, บทคัดย่อ) กล่าวว่า จากการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีการวิเคราะห์ วางแผนการดำเนินงานกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาอย่างแท้จริง และโรงเรียนมีการพัฒนาระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียนให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานและตัวชี้วัดด้านคุณภาพผู้เรียน มีการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิมพ์ ธงไชย (2553, บทคัดย่อ) จากการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญจนา บัวไสว (2558, หน้า 145) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทั้งนี้เป็นเพราะว่า การบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มีการวิเคราะห์ วางแผนการบริหารงานกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาอย่างแท้จริง มีการกำกับติดตามและประเมินผล อาจเป็นเพราะผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับคำสั่งในงานกิจการนักเรียนเห็นความสำคัญและตระหนักถึงการดำเนินการพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจ และใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารพัฒนางานกิจการนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาทิกริธาทรัพย์ (2553, หน้า 38) จากการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม สังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม

สังกัดเทศบาลเมืองพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. สมมติฐานข้อที่ 2 ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน ผลการศึกษา พบว่า

2.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ที่มีสถานภาพต่างกัน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยภาพรวมแตกต่างกัน สอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มบุคคลดังกล่าวมีภาระงานและหน้าที่แตกต่างกันออกไป ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติยอมสัมผัสกับสภาพการปฏิบัติจริงเป็นประจำ ส่วนผู้บริหารไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติมองในภาพรวม จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ บุญดอก (2559, หน้า 91) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ สวัสดิ์มงคล (2553, หน้า 91) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า สภาพการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี แตกต่างกัน

2.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอนที่มีสถานภาพต่างกัน เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบความรู้ความสามารถตำแหน่งที่แตกต่าง ตลอดจนทั้งความรู้และประสบการณ์ในการทำงานที่ผ่านมาก็แตกต่างกันอีกด้วย จึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ อภิชาติ สวัสดิ์มงคล (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สมมติฐานข้อที่ 3 ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ที่มีเพศต่างกัน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรเพศหญิงและเพศชายมีศักยภาพและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเท่าเทียมกัน ได้รับโอกาสพัฒนาตนเอง การฝึกอบรม ให้ความรู้ การศึกษาดูงานส่งผลให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงแก้ว จันทรสุต (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า ผู้บริหารและครูของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการนักเรียนในภาพรวมไม่ต่างกัน

4. สมมติฐานข้อที่ 4 ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน ผลการศึกษา พบว่า

4.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมไม่พบความแตกต่าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนโยบายการดำเนินงานกิจการนักเรียนในทางเดียวกัน มีการประชุมจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติร่วมกัน กำหนดหน้าที่ความ

รับผิดชอบ มีการกำกับติดตามผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
 สํารานญ คำชมภู (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานปกครอง
 นักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ในจังหวัดสกลนคร พบว่า โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร ที่มีขนาดแตกต่างกัน มีสภาพการบริหารงาน
 ปกครองนักเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาณี
 พรหมเชษฐา (2549, บทคัดย่อ) จากการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานปกครอง
 นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า
 ผู้บริหาร ครูฝ่ายปกครอง และครูที่ปรึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน
 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานปกครองนักเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และ
 ครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่ง
 สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาการดำเนินงานกิจการ
 นักเรียนขาดงบประมาณ อุปกรณ์และปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารมีจำกัด เช่น บุคลากรหรือ
 ครูมีจำนวนน้อย ครูต้องปฏิบัติงานหลายๆ หน้าที่ไปพร้อมๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย
 ของ อภิชาติ สวัสดิ์มงคล (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารกิจการ
 นักเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ชลบุรี เขต 3 พบว่า ปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารและครูโรงเรียนระดับ
 มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 แตกต่างกันตามขนาดของ
 โรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริชัย โอมฤก (2554, บทคัดย่อ) จากการศึกษาสภาพ
 ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
 จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่าง
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนขาด
 งบประมาณ อุปกรณ์ และบุคลากรของแต่ละโรงเรียนมีสภาพแตกต่างกัน และสอดคล้อง
 กับงานวิจัยของ เจนจิรา ชูประเสริฐ (2558, หน้า 86) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการ
 บริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) พบว่า ปัญหาการบริหารงาน

กิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 (กลุ่มย่อยที่ 6 จังหวัดพะเยา) จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ซึ่งได้ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ คือ

1.1 การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีดังนี้ ควรร่วมกันประชุมวางแผน จัดทำแผนงานกิจการนักเรียน โดยกำหนดกรอบการดำเนินงานให้ชัดเจน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแผนงาน และกำกับติดตามการดำเนินงานกิจการนักเรียน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานด้านแผนงานกิจการนักเรียน ศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานกิจการนักเรียน จัดประชุมครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้รับทราบระเบียบและแนวปฏิบัติการดำเนินงานกิจการนักเรียน

1.2 การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีดังนี้ สถานศึกษาควรมีการวางแผนกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน มีการคัดกรองนักเรียนอย่างออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหา และกลุ่มพิเศษ อย่างชัดเจน จะได้ตรวจสอบ แก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างทั่วถึง สถานศึกษามีการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา และจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนในกลุ่มปกติ สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียน มีการตรวจสอบเอกสารหลักฐาน และประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไปจนถึงการติดตามผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3 การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 23 มีดังนี้ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียนอย่างชัดเจน จัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และ ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนเป็นประจำ แต่งตั้ง คณะกรรมการนักเรียนและกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านประชาธิปไตยในโรงเรียนให้ ชัดเจน ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่งเสริม ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการ ทำกิจกรรมของคณะกรรมการนักเรียนให้อยู่ในขอบข่ายที่เหมาะสม ไม่ขัดต่อกฎระเบียบ และข้อบังคับของโรงเรียน มีการประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมประชาธิปไตยใน โรงเรียน แล้วนำผลมาใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล มากยิ่งขึ้น

1.4 การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน ด้านการ ประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 23 มีดังนี้ ควรจัดให้มีรูปแบบและวิธีการประเมินผลการดำเนินงาน กิจการนักเรียนอย่างหลากหลาย จริงจัง และต่อเนื่องสามารถตรวจสอบได้ จัดทำและ เผยแพร่เอกสาร คู่มือในการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนให้ทุกฝ่ายได้ รับทราบ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วม ในการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน สถานศึกษาจัดกิจกรรมพบปะ ผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง เพื่อรับทราบปัญหา ร่วมมือแก้ไขปัญห และ มี ข้อตกลงร่วมกัน นำผลการวิเคราะห์การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนไปใช้ ในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ซึ่งได้ข้อเสนอแนะสำหรับ การทำวิจัยครั้งต่อไป คือ

2.1 ควรศึกษาและปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนจากผู้มีส่วน เกี่ยวข้องหลายๆ ส่วน เช่น ศึกษาจากนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หรือคณะกรรมการ สถานศึกษา เป็นต้น เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้สอน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนางานกิจการ นักเรียนให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาถึงสภาพปัญหาของนักเรียนในเชิงลึก หรือเฉพาะด้าน เพื่อหาแนวทางป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ